

204 . Urziceni | Județ: Satu Mare | Punct: Vămă | Anul: 2003

Anul: 2003

Cod RAN: 139269.01

Perioade: Preistorie, Antichitate

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, Hallstatt, Epoca romană timpurie

Tipuri sit: descoperire funerară, obiect izolat

Categorii sit: Domestic, Religios, ritual și funerar

Autori: Ciprian Astaloș, Robert Gindele, Zoltán Kádas, Liviu Marta

Instituții: Muzeul Județean Satu Mare, Muzeul Județean Satu Mare, Muzeul Orășenesc Carei, Muzeul Județean Satu Mare

Rezumat

Săpătura a fost efectuată cu ocazia lucrărilor de construire a Vămii, fiind decopertată o suprafață de aproximativ 600 m². Au fost descoperite 16 complexe preistorice și de epocă romană târzie. În zona vizată pentru construirea unui Duty Free Shop Urziceni au fost realizate două secțiuni, respectiv S II/2003 (17 x 3,30 m) și S III (38 x 3 m), fiind descoperită o necropolă cu morminte de inhumație de epocă eneolitică, cultura Bodrogkeresztúr. În zona vizată pentru construirea unui Duty Free Shop III Urziceni a fost realizată o secțiune orientată S - V, fiind descoperite 10 morminte de epocă eneolitică precum și 8 complexe preistorice.

Raport

Zona Vămii Urziceni

Săpătura a fost efectuată cu ocazia lucrărilor de construire a Vămii, fiind decopertată o suprafață de aproximativ 600 m². Au fost descoperite 16 complexe preistorice și de epocă romană târzie.

C 1 – complex de epocă neolitică, de formă alungită (17 x 1,5 m) cu ceramică pictată. În complex a fost descoperit și un mormânt (M 1) deranjat, oasele scheletului nefiind în poziție anatomică. Complexul se încadrează în Grupul cultural Pișcolt, faza II, cu un numeros material ceramic pictat cu substanță neagră bituminoasă care în cele mai multe cazuri se cojește, lăsând doar amprenta, alteleori pictura este subțire, fiind bine aplicată.

Motivele ornamentale constau din umplerea unor spații cu linii curboliniare largi, formând spirale, motive din linii subțiri paralele, benzile de linii paralele, mărginite sau nu de o linie mai groasă, care formează meandre sau arcade. Vasele ornamentate prin incizare, alveolare, barbotinare sunt puține iar ornamentarea prin ciupire este întâlnită la un singur vas.

Formele vaselor sunt: străchinile tronconice sau emisferice cu buza lobată; castroane, cu corpul tronconic și cu buza marcată de o incizie de tip Lippenrand; globulare; vase cu zona mediană împinsă din interior în patru locuri; amfora; vase cu peretele împins din interior în patru zone pentru a sugera un vas patulater; cupa cu picior scund sau înalt, cu sau fără buza lobată; vasele cu profil "S", mai scunde sau mai alungite; oale cu gâtul cilindric, cu corpul globular; tipsia este scundă, uneori cu buza crestată; vase de provizii.

Numărul pieselor litice este mic, în majoritate din obsidian. Au mai fost descoperite și două piese de os, respectiv un ac de cusut și un ac de păr.

Procentajul ceramicii pictate este de aproximativ 70%.

C 2 – complex neolitic de formă ovală (2,5 x 1,5 m) cu puțin material ceramic.

C 3 – au fost surprinse două complexe care se suprapun, denumite C 3A și C 3B.

C 3A – locuință de epocă romană târzie (sec. IV), care suprapune parțial complexul C 3B. De remarcat un pieptăn de os dublu, ornamentat. Locuința este de formă patrulateră, cu gropi de stâlpi pe laturi precum și un șir de stâlpi pe mijlocul locuinței, pentru susținerea acoperișului, foarte probabil în două ape.

C 3B – complex de epoca hallstattiană, cultura Gavá. Acest complex este tăiat de C 3A și suprapune parțial C 1.

C 4 – complex de epocă neolitică cu puțin material ceramic, surprins parțial în profilul vestic.

C 5 – complex de epocă romană târzie, de formă patrulateră, cu gardină arsă și cu bârne carbonizate. Astfel de gropi sunt frecvente pentru sec IV - V, fiind vorba despre o groapă rituală.

C 6 – complex neolitic cu foarte puțin material ceramic, de formă neregulată.

C 7 – complex de formă circulară, cu două gropi de stâlp pe o parte și de alta a gropii. Este foarte probabil o groapă de provizii.

C 8 – complex de epoca hallstattiană, cultura Gavá.

C 9 – mormânt fără inventar, fără partea inferioară care a fost deranjată de un complex modern (M 2).

C 10 – complex de forma unui șanț, surprins parțial, cea mai mare parte a acestui complex fiind deja distrusă de lucrările de taluzare a zonei.

C 11 – o vatră de foc, probabil aparține de complexul C 3A.

C 12 – un complex hallstattian, tăiat parțial de un complex modern.

C 13 – complex de epoca hallstattiană, cultura Gavá.

C 14 – complex de epoca hallstattiană, cultura Gavá.

C 15 – complex de epoca hallstattiană, cultura Gavá. Este foarte probabil o groapă de provizii

C 16 – complex de epoca hallstattiană, cultura Gavá.

Zona Duty Free Shop I

În zona vizată pentru construirea unui Duty Free Shop Urziceni au fost realizate două secțiuni, respectiv S II/2003 (17 x 3,30 m) și S III (38 x 3 m), fiind descoperită o necropolă cu morminte de inhumație de epocă eneolitică, cultura Bodrogkeresztúr.

S II a fost realizată pe marginea drumului dintre cele două vămii, zona fiind puternic deranjată de vechiul șanț de drenare a apei, care a fost ulterior dezafectat, fiind realizat actualul canal.

M 3 – mormânt neolitic de inhumație, în poziție chircită, deranjat parțial de vechiul canal. Lângă pieptul defunctului a fost descoperit un vârf de săgeată din obsidian. În groapa mormântului, la nivelul defunctului și sub defunct, a fost descoperit material ceramic neolitic, parțial întregibil, ornamentat prin pictare cu substanță neagră bituminoasă. A fost descoperite și un lustruitor din os. Complexul se încadrează în Grupul cultural Pișcolt, faza II-a.

G 1 – complex surprins pe o mică suprafață, care se extinde sub actualul drum, fără material ceramic.

S III a fost realizată pe partea opusă a canalului, stratul de cultură fiind deranjat parțial de lucrările agricole.

M 4 – mormânt de inhumație, în poziție chircită pe partea stângă. Mormântul este orientat E - V, din faza finală a eneoliticului, cultura Bodrogkeresztúr. Mormântul este puternic deranjat de lucrările agricole și de lucrările de drenare a zonei. În inventarul defunctului au fost descoperite 5 vase ceramice, plasate în zona membrelor inferioare, iar în zona bazinului au fost descoperite mărgelile din scoică și fragmente de spirale de cupru.

M 5 – mormânt de inhumație, în poziție chircită pe partea stângă. Mormântul este orientat E - V, din faza finală a eneoliticului, cultura Bodrogkeresztúr. Mormântul este puternic deranjat de lucrările agricole și

de lucrările de drenare a zonei. Alături de defunct au fost descoperite materiale ceramice, parțial întregibile.

M 6 – mormânt de înhumare, în poziție chircită pe partea dreaptă. Mormântul este orientat E - V, din faza finală a eneoliticului, cultura Bodrogkeresztúr. Mormântul este puternic deranjat de lucrările agricole. Alături de defunct au fost descoperite o ceașcă cu toartă, precum și câteva piese litice.

M 7 – mormânt de înhumare, în poziție chircită pe partea stângă, fiind orientat E - V, de epocă eneolitică, cultura Bodrogkeresztúr. În zona capilară a defunctului au fost descoperite mărgelile de marmură de diferite dimensiuni, fiind plasate în jurul calotei craniene. A fost descoperit un singur fragment ceramic, provenind dintr-o cupă cu picior, de epocă neolitică, Grupul Pișcolt. Fragmentul ceramic pare să indice apartenența mormântului neoliticului mijlociu, dar mărgelile de marmură prezintă analogii cu cele de la Hotoan, aparținând, potrivit autorului, culturii Gheja-Bodrogkeresztúr I.

M 8 – mormânt de înhumare, descoperit în umplutura unui șanț de drenare a apei. Scheletul a fost depus în șanț în momentul dezafectării și astupării acestuia.

M 9 – mormânt de înhumare dublu, în poziție chircită, din faza finală a eneoliticului, cultura Bodrogkeresztúr. Mormântul cuprinde scheletul unui adult și al unui copil. Lângă capul copilului au fost descoperite trei vase, dintre care unul se remarcă printr-un frumos ornament incizat și încrustat cu alb.

C 2 – reprezintă vechiul șanț de drenare a apei de pe marginea drumului, actualmente dezafectat.

C 3 – complex de formă ovală (2 x 1 m) de epocă neolitică cu material ceramic ornamentat prin pictură. Predomină ceramica de factură semifină și grosieră. Complexul se încadrează în Grupul cultural Pișcolt, faza II-a.

C 4 – complex de epocă neolitică, de formă dreptunghiulară (2,3 x 1,2 m.) cu material ceramic ornamentat prin pictură. Predomină ceramica de factură semifină și grosieră. Complexul se încadrează în Grupul cultural Pișcolt, faza II-a.

C 5 – complex de epocă neolitică descoperit parțial, (nu intră în zona afectată de construcții) cu material ceramic ornamentat prin pictură. Predomină ceramica de factură semifină și grosieră. Complexul se încadrează în Grupul cultural Pișcolt, faza II-a.

C 6 – reprezintă șanțul modern de drenare a apei în umplutura căruia a fost descoperit M 6

C 7 – complex neolitic de formă neregulată, suprapus parțial de M 7. Au fost descoperite puține materiale ceramice.

G 2 – complex neolitic suprapus parțial de M 2. Complexul a fost tăiat în proporție de 50% de actualul canal de pe marginea drumului. Predomină ceramica de factură semifină și grosieră, cu material ceramic ornamentat prin pictură. Complexul se încadrează în Grupul cultural Pișcolt, faza II-a.

G 3 – groapă de mici dimensiuni, fără material ceramic.

G 4 – groapă de mici dimensiuni, fără material ceramic.

Zona Duty Free Shop II

În zona vizată pentru construirea unui Duty Free Shop II Urziceni au fost realizate două suprafețe, respectiv S IVa/2003 (5 x 8 m) și S IVb (6 x 8 m), fiind plasate pe o parte și pe alta a digului.

S IVa a fost realizată pe marginea drumului dintre cele două vămi, zona fiind puternic deranjată de vechiul șanț de drenare a apei, care a fost ulterior dezafectat, fiind realizat actualul canal.

În zona cercetată nu au fost descoperite complexe preistorice sau de altă factură, materialele descoperite fiind sporadice. Demn de remarcat este un corn de cerb descoperit în S IVb, pe steril, la -0,55 m. fără a putea fi pus însă în legătură cu un complex sau alte materiale care să indice repere cronologice.

Zona Duty Free Shop III

În zona vizată pentru construirea unui Duty Free Shop III Urziceni a fost realizată o secțiune – S - V (50 x 3 m), fiind descoperite 10 morminte de epocă eneolitică precum și 8 complexe preistorice.

M 10 - mormânt de epocă eneolitică, în poziție chircită pe partea stângă, cultura Bodrogkeresztúr, având în inventar 5 vase, mărele de scoică, descoperite în zona bazinului, două piese litice și un străpungător din os. Mormântul este orientat E - V. Mormântul este parțial deranjat de canalul de pe marginea drumului.

M 11 - mormânt de epocă eneolitică, în poziție chircită pe partea dreaptă, cultura Bodrogkeresztúr, având în inventar 3 vase, ofrandă de carne. Mormântul este orientat E - V.

M 12 - mormânt de epocă eneolitică, în poziție chircită pe partea dreaptă, cultura Bodrogkeresztúr, având în inventar două vase, un cuțit de cupru. Mormântul este orientat E - V

M 13 - mormânt de epocă eneolitică, în poziție chircită pe partea stângă, cultura Bodrogkeresztúr, având în inventar 7 vase, mărele de scoică. Mormântul este orientat E - V.

M 14 - mormânt de epocă eneolitică, în poziție chircită pe partea stângă, cultura Bodrogkeresztúr, având în inventar 7 vase și un capac. Mormântul este orientat E - V.

M 15 - mormânt de epocă eneolitică, în poziție chircită pe partea dreaptă cultura Bodrogkeresztúr, deranjat puternic de un complex de epoca bronzului, fără inventar. Mormântul este orientat E - V.

M 16 - mormânt de epocă eneolitică, în poziție chircită pe partea stângă, cultura Bodrogkeresztúr, având în inventar 6 vase. Mormântul este orientat E - V.

M 17 - mormânt de epocă eneolitică, în poziție chircită pe partea dreaptă, cultura Bodrogkeresztúr, având în inventar 2 vase, mărele de scoică, deranjat de lucrările de amenajare a canalului. Mormântul este orientat E - V ?.

M 18 - mormânt de epocă eneolitică, în poziție chircită pe partea stângă, cultura Bodrogkeresztúr, având în inventar 5 vase, mărele de scoică. Mormântul este orientat E - V. Acesta a fost parțial deranjat de C 13.

M 19 - mormânt de epocă eneolitică, cultura Bodrogkeresztúr, descoperit în umplutura C 13, fără inventar.

C 8 - complex de epoca bronzului, de formă ovală, cu puțin material ceramic.

C 9 - complex circular de epocă neolitică, Grupul Pișcolt, cu diametrul de cca. 2,20 m, cu material ceramic parțial întregibil, un vâscior întreg, materiale osteologice.

C 10 - aglomerare de materiale ceramice întregibile de epocă eneolitică, cultura Bodrogkeresztúr

C 11 - complex preistoric de formă ovală, cu puțin material ceramic

C 12 - groapă de provizii de epoca bronzului, de formă circulară, cu diametrul de cca. 0,80 m, cu numeroase materiale ceramice întregibile, provenind de la vase de provizii, materiale osteologice.

C 13 - complex de epoca bronzului, cu numeros material ceramic și un ac de os, în umplutura căruia a fost descoperit, în poziție secundară un mormânt de înhumăție.

C 14 - vatră de epoca bronzului, cu puțin material ceramic.

G 5 - groapă de formă rectangulară, descoperită sub M 16, cu urme de bârne carbonizate și puține fragmente ceramice.

Note:

1. Nemeti 1988, p.126, 129.

Abstract

The settlement Urziceni-Vamă is situated North of Urziceni village, in the free area between Romanian and Hungarian border. We present the main finds:

The pottery.

The Invoice: on the whole, the clay of the pots with thick walls contains organic ingredients and sand. In general, the pottery was well fired, their colour being different: from dark brown to red-grey.

The ornaments: The majority of the pottery is represented by painted vessels. The surface was covered

by engobe and, in general, the painted segments are relatively well preserved. The painted pottery has very good analogy with Piscolt Collection (Piscolt – Lutarie; Sacuieni – Horo), and Diakovo Grup (Mukachevo – Mala Hora). The painted ornament was made exclusively with black paint and the basic elements of the ornamental pattern are bands of various widths used in the composition of an unfinished pseudo spiral, and meanders. Some pieces were decorated by an finger impressions. On some fragments there is a pattern of deeply incised zigzag lines, or a linear ornament consisting of an incised meander.

The forms: cylindrical, spherical sides large and medium pots; large and medium size pots with a high, narrowed neck; conical and frequently deep bowls; small, spherical cups with a narrowed throat; tulip shaped vessel on tall cylindrical and bell shaped pedestal; amphora like pots with high, cylindrical neck.

The Middle Neolithic Complex of the Urziceni – Vamă settlement is analogous with the settlements of Piscolt – Lutărie and Săcuieni – Horo. We place these sites to the final middle stage of Piscolt Group of the Painted Pottery Culture (PPC).

This years we found 19 graves, 16 of which belong to Bodrogkerestur culture. Some of these pits deepened in the soled, light-yellow virgin soil below the humid layer. Some of them were sunk just a few centimetres in the virgin soil, others were blurred in the humus. Here only the finds indicated that a grave had once been there.

The orientation of the skeletons is E-W. The position of skeletons is slightly or partially contracted, lying on the right or on the left side.

Informații suplimentare online

[Raportul 2379 din cronica.cimec.ro](http://raportul2379.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.mapserver.cimec.ro)
